

Nederlandstalige tuchtraad van beroep voor Advocaten
Tweede Kamer

Openbare zitting van 10 juli 2018

Dossiernummer: TB-0191-2017

In de zaak van: de heer X
  wonende te ...

hebbende als raadsman: mr. Y
  advocaat te ...

spreekt de tweede kamer van de Nederlandstalige tuchtraad van beroep voor advocaten, zetelend zoals in tucht, de volgende beslissing uit:

I. DE PROCEDURE

1. In deze zaak neemt de Nederlandstalige tuchtraad van beroep voor advocaten (verder afgekort tot ‘TB’) verder kennis van het hoger beroep ingesteld door de heer X tegen een beslissing van de raad van de Orde van de balie te ..., van 26 juni 2017, waarbij zijn verzoek tot wederinschrijving werd afgewezen.

Overeenkomstig artikel 466 Ger. W. wordt voor de rechtspleging de Nederlandse taal gebruikt.

De zaak wordt behandeld en berecht na tegenspraak.

2. Deze zaak kende reeds een eerste behandeling ter terechtzitting van 13 maart 2018 met dezelfde zetel. De debatten werden toen gesloten verklaard en de zaak werd in beraad genomen en voor uitspraak gesteld op de terechtzitting van 17 april 2018.

Op 9 april 2018 ontving de TB vanwege advocaat-generaal P een verzoekschrift tot heropening van de debatten, gedateerd op 9 april 2018, met bijlagen, te weten:

- een arrestatiebevel van 28 maart 2018, uitgeschreven door onderzoeksrechter C, waarbij de aanhouding werd bevolen van de heer X wegens niet-eerbiediging van de voorwaarden hem opgelegd bij beschikking van 15 februari 2018, waarbij hem onder andere het verbod werd opgelegd *“geen contact onderhouden met de personen, noch rechtstreeks noch onrechtstreeks en dus evenmin via tussenpersonen noch op schriftelijke, elektronische, telefonische of enige andere wijze met [...] mr. S, mevrouw A en mevrouw M. Indien hij een boodschap heeft voor deze personen zal hij deze overmaken*

via de tussenkomst van zijn advocaat...";

- een beschikking van de raadkamer van de Nederlandstalige rechtbank van eerste aanleg van 30 maart 2018 waarbij de voorlopige hechtenis van de heer X werd gehandhaafd.

3. De TB was van oordeel dat de informatie die het Openbaar Ministerie bereikte eventueel van overwegend belang kon zijn voor de te nemen beslissing in de voorliggende zaak en dat de rechten van verdediging van de heer X vereisten dat hij omstandig kon repliceren op deze informatie. Bij beslissing van 8 mei 2018 werd het hoger beroep van de heer X ontvankelijk werd verklaard en beval de TB de heropening van de debatten op 5 juni 2018.

4. De debatten werden hernomen ter terechtzitting van 5 juni 2018. De TB was op dezelfde wijze samengesteld als ter terechtzitting van 13 maart 2018.

II. DE PROCEDURE IN EERSTE AANLEG EN DE WEIGERINGSBESLISSING

5. Het verzoek tot wederinschrijving van de heer X met ingang van 1 september 2017 werd behandeld op de raad van Orde van de balie ... op 8 mei 2017. De raad besliste om de heer X op te roepen om te verschijnen omdat hij er zich wenste van te vergewissen dat de verzoeker voldoet aan de voorwaarden voor wederinschrijving. De verzoeker verscheen op 12 juni 2017 in persoon op de raad van de Orde zetelend zoals in tucht, bijgestaan door zijn raadsman en hij werd er gehoord. Na het horen van de verzoeker werd de zaak in beraad genomen en op 26 juni 2017 besliste de raad van de Orde om het verzoek tot wederinschrijving te weigeren (zie proceduredossier stukken 2 en 3).

6. De beslissing tot weigering van de wederinschrijving werd in eerste orde en in essentie gesteund op het vonnis van 24 februari 2016 van de 51ste correctionele kamer van de Nederlandstalige rechtbank van eerste aanleg ..., waarbij verzoeker werd veroordeeld tot een gevangenisstraf van twee jaar en een geldboete van 500 euro, maar waarbij de tenuitvoerlegging van de hoofdgevangenisstraf werd uitgesteld gedurende een termijn van drie jaar mits naleving van een aantal probatievoorwaarden. Daarnaast werd ook melding gemaakt van een aantal 'andere nalatigheden' in zijnen hoofde tijdens de periode dat verzoeker advocaat was (niet naleving van de verplichtingen tot rapportering derdengelden en permanente vorming, diverse veroordelingen politierechtbank, niet-betaling baliebijdrage 2012, voorafgaande tuchtrechtelijke antecedenten 'met name' een vaderlijke vermaning juni 2010,...). Op basis van het geheel van deze voorgaande elementen, "*waarvan elk op zich reeds een voldoende reden uitmaakt*", was de raad van de Orde van oordeel dat er te veel tegenindicaties zijn om aan te nemen dat de verzoeker kan functioneren als advocaat met respect voor artikel 1 van de Codex Deontologie voor Advocaten, waaronder de beginselen van waardigheid, kiesheid en rechtschapenheid.

III. DE BEOORDELING IN HOGER BEROEP

7. De raad van de Orde is, overeenkomstig art. 432 Ger.W., 'meester over het tableau'.

De verzoeker die op zijn verzoek werd weggelaten van het tableau van de Orde van advocaten te ... per 1 november 2015, voldoet aan de formele voorwaarden om (weder)ingeschreven te worden op het tableau. Ook de kennis en de bekwaamheid van de verzoeker staan als dusdanig niet ter discussie. De bestreden weigeringsbeslissing is gesteund op het onderzoek van de morele voorwaarden waaraan een kandidaat moet voldoen (cf. art. 455 en art. 477nonies, §4 Ger.W.; art. 1.1.1 Codex Deontologie voor advocaten).

De – wat de morele voorwaarden betreft – ruime bevoegdheid waarover de raad van de Orde beschikt, mag uiteraard niet willekeurig worden uitgeoefend. Ook bij de uitoefening van zijn relatief discretionaire bevoegdheid in dit verband, moet de raad van de Orde rekening houden met de grenzen en de voorwaarden waaraan deze uitoefening moet voldoen. In principe heeft eenieder immers recht op werk, wat een economisch en sociaal recht is dat werd vastgelegd in de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens (UVRM, art. 23; zie ook Het Internationaal Verdrag inzake Economische, Sociale en Culturele Rechten, afgekort IVECSR, en het Europees Sociaal Handvest). De raad van de Orde moet er zich voor hoeden dit fundamenteel recht op onrechtmatige of disproportionele wijze aan te tasten of te beperken. Hij moet deze bevoegdheid uitoefenen met de grootst mogelijke omzichtigheid, *te meer dat na een wederinschrijving de controle en de handhaving van de beginselen van waardigheid, rechtschapenheid en kiesheid gewaarborgd blijven.*

8. Het treft dat in deze zaak de raad van de Orde, die de weigeringsbeslissing nam met slechts tien van de zeventien leden aanwezig, er over ingelicht was dat de correctionele zaak van de verzoeker op 24 mei 2017 gepleit en in beraad genomen werd door het Hof van Beroep te ... en dat de uitspraak voorzien was op 28 juni 2017, dit was twee dagen nadat de weigeringsbeslissing werd genomen. In zijn proces-verbaal van de zitting van 12 juni 2017 schrijft de raad: *“Uiteraard dient afgewacht te worden wat het Hof (13de correctionele kamer) hiermee zal doen”*. Het wekt dan ook een zekere verwondering dat de raad besliste niet te wachten op de uitspraak, hoewel de feiten die aan de grondslag liggen van deze strafvervolging onbetwistbaar een zeer belangrijke plaats innemen in de weigeringsbeslissing, en dit spijs de overweging: *“Op basis van het geheel van voorgaande overwegingen, waarvan elk op zich reeds een voldoende reden uitmaakt, is de Raad van oordeel dat er te veel tegenindicaties zijn om aan te nemen dat de verzoeker kan functioneren als advocaat met respect voor artikel 1 van de Codex Deontologie voor Advocaten, waaronder de beginselen van waardigheid, kiesheid en rechtschapenheid.”*

9. Naast de gemelde correctionele feiten in kwestie, werd ook melding gemaakt van een aantal ‘andere nalatigheden’ in hoofde van verzoeker tijdens de periode dat hij advocaat was (niet-naleving van de verplichtingen tot rapportering derdengelden en permanente vorming, diverse veroordelingen politierechtbank, niet-betaling baliebijdrage 2012, voorafgaande tuchtrechtelijke antecedenten ‘met name’ een vaderlijke vermaning juni 2010,...).

De ‘andere nalatigheden’ waarnaar de raad verwijst blijken uit de stukken 5 tot en met 15 van het dossier uit eerste aanleg. De verzoeker merkt op dat deze stukken niet werden bijgebracht op de zitting van 12 juni 2017, waarop hij werd gehoord. Het proces-verbaal nr. 20bis, dat werd opgemaakt van deze zitting, vermeldt dat de stafhouder de gegevens herhaalde die reeds werden aangehaald en neergeschreven in het proces-verbaal 18bis van 8 mei 2017. In dat proces-verbaal is er sprake van – naast de correctionele veroordeling – ‘een aantal klachtdossiers’, zonder enige concretisering en verder blijkt niet dat de verzoeker specifiek werd gehoord nopens deze ‘klachtdossiers’. Ook blijkt niet dat de verzoeker op de hoogte werd gesteld van de voeging van de

stukken 5 tot en met 15 bij het dossier, op grond waarvan finaal werd beslist dat ‘elk op zich een voldoende reden uitmaakt’ om de weigeringsbeslissing te nemen.

De TB onderzoekt deze stukken 5 tot en met 15:

- De niet-rapportering van de derdenrekening, waarover de weigeringsbeslissing het heeft, blijkt uit het stuk 5 dat dateert van 10 november 2014 en waarop, naast twee bankrekeningen, de vermelding werd aangebracht ‘niet ok’. Er ligt geen aanmaning van de stafhouder voor in dit verband, laat staan enige klacht van een cliënt van verzoeker. Het betreft een administratieve tekortkoming bij de uitoefening van het beroep van advocaat.
- Uit de stukken 6 tot en met 10 blijkt dat de verzoeker tijdens de gerechtelijke jaren 2009-2010, 2010-2011, 2011-2012, 2012-2013 en 2013-2014 respectievelijk 4, 27 (herleid naar 16), 0 en 0 opleidingspunten behaalde. Er liggen geen aanmaningen voor van de stafhouder, maar de verzoeker stelt zelf dat hij gedurende meer dan twintig jaar lidmaatschap van de Orde alleen in 2011 terechtgewezen werd (wat blijktbaar de 27 punten behaald in 2011-2012 verklaart).
- Uit het stuk 11 blijkt dat de stafhouder op 25 juni 2014 ervan werd ingelicht dat de verzoeker op 11 mei 2012 een snelheidsovertreding beging (72 km/u waar slechts 50 km/u was toegelaten) met de verzwarende dat hij binnen de drie jaren reeds drie maal werd veroordeeld wegens een overtreding van de wet betreffende de politie van het wegverkeer, waardoor hij op 23 augustus 2013 door de Politierechtbank ... werd veroordeeld tot een geldboete van 180 euro en een vervallenverklaring van het recht tot sturen van 8 dagen. Er ligt geen aanmaning van de stafhouder voor in dit verband.
- Uit het stuk 12 blijkt dat de verzoeker opgeroepen werd om te verschijnen voor de raad van de Orde op 3 december 2012 omwille van de niet-betaling van zijn baliebijdrage voor 2012. De verzoeker betoogt dat hij in 2012 net uit de echt gescheiden was en dat hij tijdelijke financiële problemen kende, maar dat hij tenslotte de baliebijdrage in kwestie betaalde. Uit niets blijkt dat dit niet juist is.
- Uit stuk 13 blijkt dat verzoeker in januari 2010 ten laste werd gelegd dat hij een inbreuk zou hebben gepleegd op het art. 437, 3° Ger.W. (onverenigbaarheid met het drijven van handel en nijverheid – dossier 79/2009)). Meer concreet liet de stafhouder aan de verzoeker weten dat er een tuchtonderzoek tegen hem werd ingesteld omdat hij een dubbele groepering zou zijn aangegaan enerzijds met L voor zijn advocatenpraktijk en anderzijds met E, waarvan hij aandeelhouder zou zijn geweest, en die ‘legal interim diensten’ zou aanbieden, waarbij bedrijven zouden worden bezocht teneinde hen de diensten van advocaten aan te bieden van binnen of buiten de organisatie. Uit stuk 15 blijkt dat dit uitmondde in een ‘vaderlijke vermaning’ van de stafhouder zonder verder tuchtrechtelijk gevolg.
- Uit stuk 14 blijkt dat er in een dossier 47/2008 ook een vaderlijke vermaning was, maar uit dit stuk blijkt niet waarover deze zaak handelde.

Los van de vaststelling dat de verzoeker niet specifiek en concreet met deze elementen werd geconfronteerd naar aanleiding van zijn oproeping voor de raad, is de TB van oordeel dat deze elementen, noch ‘elk op zich’, noch samen beschouwd, van aard zijn om verzoeker de toegang tot het beroep van advocaat te beletten. Bovendien is het niet onmogelijk dat de laattijdige betaling van de bijdrage aan de Orde haar oorzaak vindt in de echtelijke moeilijkheden waarin de verzoeker verwickeld was (zie verder).

10. Het arrest van 28 juni 2017, waarvan hierboven reeds sprake onder randnummer 8, ligt thans voor. De verzoeker werd vrijgesproken van de tenlastelegging van laster en eerroof ten aanzien van de advocaat van zijn ex-echtgenote. Behoudens een feit van strafbare toegang tot de ex-echtelijke woonst, wat door de verzoeker werd betwist omdat hij nog beschikte over de sleutel, werden de andere tenlasteleggingen niet betwist door de verzoeker, die aldus kennis gaf van schuldinzicht, wat werd vastgesteld door het hof en wat ook bleek ter terechtzitting van de TB van 13 maart 2018. Het hof was van oordeel dat het opleggen van een straf zich niet meer opdrong en dat een veroordeling, zelfs met uitstel, de reclassering van de verzoeker in het gevaar zou kunnen brengen. Het hof schortte de uitspraak van de veroordeling op gedurende een termijn van vijf jaar mits naleving van een aantal probatievoorwaarden en stelde vast dat de vordering van de advocaat van zijn ex-echtgenote zonder voorwerp was geworden omwille van een tussengekomen minnelijke regeling.

De feiten waarvoor de verzoeker werd vervolgd kaderen allemaal binnen dezelfde privé-context, te weten zijn echtscheiding door onderlinge toestemming, maar dan meer precies de problemen en incidenten rond de verblijfsregeling van de twee gemeenschappelijke dochters, thans 16 en 14 jaar jong. De verzoeker was door zijn emotionele problemen arbeidsongeschikt van juni 2013 tot november 2015.

11. Ter terechtzitting van 13 maart 2018 legde de verzoeker een verklaring neer waarin hij verklaarde dat er geen gevaar bestond voor recidive (gerechtss dossier hoger beroep, stuk 11). Nochtans werd hem – zo blijkt nu – bij beschikking van 15 februari 2018 van de onderzoeksrechter – dit was een maand eerder – het verbod opgelegd *“geen contact onderhouden met de personen, noch rechtstreeks noch onrechtstreeks en dus evenmin via tussenpersonen noch op schriftelijke, elektronische, telefonische of enige andere wijze met [...] mr. S, mevrouw A en mevrouw M. Indien hij een boodschap heeft voor deze personen zal hij deze overmaken via de tussenkomst van zijn advocaat...”*. Bijgevolg moet er in die periode een incident (of incidenten) zijn geweest die blijkbaar hebben meegebracht dat de verzoeker opnieuw in contact kwam met de onderzoeksrechter. Over de juiste aard van deze feiten worden noch door de verzoeker, noch door het O.M bijkomende inlichtingen gegeven. Het verzwijgen van dit gegeven ter terechtzitting van 13 maart 2018 strekt de heer X niet tot eer.

Thans blijkt dat de heer X, kort na de beschikking van 15 februari 2018 *“electro-epistolaire zendingen”* verstuurde naar de moeder van zijn dochters (zie arrestatiebevel van 28 maart 2018), waarvan 6 na de terechtzitting van 13 maart 2018, en dit ondanks het bevel om geen e-mails te versturen tot 14 mei 2018. Dit bracht mee dat hij op 27 maart 2018 ‘van zijn bed gelicht werd’ en werd voorgeleid, waarna het arrestatiebevel volgde waarvan hierboven sprake.

De privé-situatie waarin de heer X zich bevindt kan en mag de TB niet beoordelen. Er is sprake van ernstige contactverstoringen met de beide dochters, en dan vooral de jongste dochter, waarbij

de houding van de moeder een belangrijke rol zou spelen. Daarnaast, en vermoedelijk daaraan gekoppeld, is er een onderhoudsbetwisting. Een dergelijke situatie kan, menselijk gezien, bijzonder veel moreel leed veroorzaken. En het kan ook zijn dat het steeds beroep moeten doen op een advocaat om tot enige communicatie te komen, de frustratie en de verbittering nog doen toenemen. Maar anderzijds gold het op 15 februari 2018 opgelegde contactverbod ‘slechts’ tot 14 mei 2018, waardoor men zou kunnen denken dat de heer X al deze gevoelens *de facto* ter zijde zou kunnen schuiven of beheersen gedurende een aantal maanden ten einde zijn waardigheid te behouden. Het is dan ook de hoogste tijd dat de heer X in dit verband professionele hulp zoekt om zijn privé-emoties onder controle te houden, want indien hij op dit ogenblik advocaat zou zijn, zou ook dit buiten-professionele gedrag aanleiding kunnen geven tot een tuchtvervolging. Correctioneel zou het misschien om ‘prullaria’ kunnen gaan, maar dit belet niet dat een advocaat ook buiten zijn strikte beroepsuitoefening, zijn waardigheid moet kunnen behouden.

De vaststelling dat de heer X voorhoudt dat hij per e-mail contact zocht met zijn ex-echtgenote ‘zonder enig dreigement of onheusheid’, maar deze e-mails niet voorlegt is, gezien de voorgaanden, niet van aard de TB hiervan helemaal te overtuigen. Anderzijds blijkt ook niet dat de inhoud van deze berichten de oorzaak vormde voor de arrestatie. Eerder het feit dat de voorwaarden formeel werden geschonden lijken aan de basis te liggen van de arrestatie van de heer X. De raadkamer was namelijk van oordeel dat ‘het gegeven dat daarbij de inhoud van de communicatie niet bedreigend of beledigend zou zijn, ter zake weinig relevant is’, en verwees niet naar de inhoud van de communicaties. De vraag wat de raadkamer bedoelde met “*het risico op collusie is reëel*”, is niet aan de orde in deze zaak, evenmin als de vraag of het opportuun was, gezien de aard van de problematiek, om het aanhoudingsmandaat te bevestigen.

Thans zou de heer X opnieuw vrij zijn met bevel tot semi-residentiële psychiatrische bijstand, en dit wordt niet tegengesproken door het O.M. *Prima facie* zou deze situatie een adequater kader kunnen bieden voor de omgangsproblematiek. Misschien levert in een volgende fase een begeleiding-bemiddeling van en tussen beide ouders een opening naar een meer volwassen communicatie en ventilering van emoties en/of impulsen.

Ook de ‘reclassering’ van de verzoeker, waarover het hof het had in haar arrest van 28 juni 2017, en het opnemen van zijn verantwoordelijkheid als vader, wat ook financiële verplichtingen inhoudt, kunnen een heilzame invloed hebben op het verder stabiliseren van het emotionele evenwicht in de privésfeer.

De raad van de Orde was niet in kennis van de gedeeltelijke vrijspraak, vermist hij zijn weigeringsbeslissing trof nog voor hij kennis had van het arrest.

De feiten waarvoor de verzoeker vervolgd werd staan, als dusdanig, enigszins los van zijn beroepsactiviteit. Als advocaat had verzoeker geen problemen met cliënten en confraters.

In de bestreden weigeringsbeslissing wordt al te eenzijdig ingegaan op de elementen in het nadeel van de verzoeker, en bovendien op disproportionele wijze, terwijl de gunstige elementen buiten overweging werden gelaten. De TB is van oordeel dat er onvoldoende grond bestaat om de wederinschrijving van de heer X te weigeren. Het komt hem toe om van de beslissing van de TB in gunstige zin gebruik te maken, zonder daarbij te vergeten wat hierboven werd geschreven over

de waardigheid van een advocaat, ook buiten de uitoefening van het beroep.

Er is grond tot hervorming van de bestreden weigeringsbeslissing.

OM DEZE REDENEN,

de tuchtraad van beroep,

uitspraak doende in openbare terechtzitting en na heropening van de debatten,

verklaart het hoger beroep ontvankelijk en gegrond;

Hervormt de bestreden beslissing;

Zegt dat de heer X behoort ingeschreven te worden op het tableau van de Orde van Advocaten bij de balie te ... op de zitting van de raad van de Orde, eerstvolgend op de kennisgeving van de onderhavige beslissing;

Hebben deelgenomen aan de behandeling en de beraadslaging:

de heer Johan Boon, voorzitter en de assessoren mr. Philippe De Jaegere, mr. Stephan Vaninbroukx, mr. Jan Goedhuys en mr. Edward Pieters.

De assessoren hebben deze beslissing allen ondertekend voor de uitspraak.

Ph. De Jaegere

J. Goedhuys

E. Pieters

S. Vaninbroukx

Waren aanwezig bij de uitspraak:

de heer Johan Boon, voorzitter,
en mr. Ludo Kools, secretaris.

L. Kools

J. Boon